

Η ελληνίδα φωτογράφος Νέλλη Σουγιουτζόγλου - Σεραϊδάρη

Η αγαπητή μας Νέλλη λοιπόν...

Γέννημα της Μικρασιακής γης και συγκεκριμένα από το στολίδι της Ιωνίας και μετέπειτα πολύπαθο Αϊδίني. Στα 21 της χρόνια θα φύγει για τη Δρέσδη της Γερμανίας με σκοπό να σπουδάσει μουσική και ζωγραφική, γρήγορα όμως θα στραφεί στις σπουδές της τέχνης της φωτογραφίας και θα μαθητεύσει δίπλα στους Hugo Erfurh, εκπρόσωπο της κλασικής σχολής φωτογραφίας και Franz Fiedler, από τη σχολή του οποίου θα αποφοιτήσει με Άριστα, το 1923.

Το 1925 αρχίζει η λαμπρή καριέρα της στην Ελλάδα, αφού ανοίξει το πρώτο φωτογραφικό της स्टούντιο στην Αθήνα, στην οδό Ερμού 25. Γρήγορα η φήμη της θα εξαπλωθεί, οι Αθηναίοι θα σπεύσουν να φωτογραφηθούν σε αυτήν και τα πορτραίτα της θα αποτελέσουν αριστουργήματα. Χαρακτηριστικά είναι αυτά του Ελευθερίου Βενιζέλου, του Κωστή Παλαμά και του Βασιλέως Γεωργίου του Β΄.

Στους εξωτερικούς χώρους, η Νέλλη θα στραφεί πρωτίστως στην όμορφη συνοικία της Πλάκας αλλά και στους προσφυγικούς καταυλισμούς των μικρασιατών συμπατριωτών της. Στη συνέχεια, με την αγάπη της για την Ελλάδα και με την άψογη τεχνική της θα φωτογραφίσει θέματα από την ελληνική ύπαιθρο και θα δημιουργήσει ενότητες με τα έθιμα, τις γιορτές, τις φορεσιές, τους χορούς και την καθημερινή ζωή των Ελλήνων.

Στην ενότητα μάλιστα «Παραλληλισμοί», η Νέλλη θα τονίσει με τις συνθέσεις της τη συνέχεια της ελληνικής φυλής, τοποθετώντας αρχαία αγάλματα δίπλα στους σύγχρονους Έλληνες.

Το 1927 και κυρίως το 1930, η Νέλλη θα συμβάλει μαζί με άλλους εκλεκτούς του νεοελληνικού πολιτισμού, όπως ο Αντώνης Μπενάκης και η Πηνελόπη Δέλτα, στο εγχείρημα των Δελφικών εορτών, που είχαν εμπνευστές τον Άγγελο και την Εύα Σικελιανού. Οι φωτογραφίες της από την παράσταση του Προμηθέα Δεσμώτη και των Ικέτιδων του Αισχύλου και η αποτύπωση των κινήσεων και των χορευτικών που είχαν αντιγραφεί από αρχαία αγγεία, θα βοηθήσουν στο να γίνουν γνωστές οι Δελφικές εορτές διεθνώς αλλά θα αποτελέσουν και ντοκουμέντα για τις επόμενες γενιές.

Το 1925 φωτογραφίζει μια χορεύτρια της Comedie Francaise ενώ χορεύει γυμνή με φόντο τον Παρθενώνα, μια ιδιωτική φωτογράφιση που δεν προοριζόταν για δημοσίευση, αλλά όταν η χορεύτρια δίνει τις φωτογραφίες στο περιοδικό Illustration, ξεσπάει, όπως είναι φυσικό, σκάνδαλο αφού την κατηγορούν ότι βεβήλωσε τον ιερό χώρο. Αυτό δεν την

πτοιό όμως και μετά από πέντε χρόνια επαναλαμβάνει τη φωτογράφιση με την χορεύτρια Νικόλτσκα, η οποία όμως έχει καλυμένο το γυμνό σώμα της με ένα αραχνούφαντο πέπλο...

Τη δεκαετία του 1930 η Νέλλη είναι η επίσημη φωτογράφος του νεοσύστατου Γραφείου Τύπου και Τουρισμού και θα συμβάλλει στην προβολή της Ελλάδας στο εξωτερικό. Το 1939, της ανατίθεται να συμβάλλει στην διακόσμηση του ελληνικού περιπτέρου στη Διεθνή έκθεση της Νέας Υόρκης. Εκεί θα έχει την ευκαιρία να παρουσιάσει τη φωτογραφική ενότητα «Παραλληλισμοί» και με τέσσερα μεγάλα κολλάζ αρχαίων αγαλμάτων και σύγχρονων Ελλήνων, να τονίσει τη διαχρονικότητα της ελληνικής φυλής.

Η Νέλλη παντρεύτηκε τον πιανίστα Άγγελο Σεραϊδάρη το 1929 και η έναρξη του πολέμου θα τους βρει στην Αμερική. Ο Άγγελος Σεραϊδάρης έγινε κι εκείνος σπουδαίος φωτογράφος και μάλιστα το 1995, το Μουσείο Μπενάκη εξέδωσε το λεύκωμα «Οδοιπορικό στο Άγιο Όρο, 1935» με φωτογραφίες του ιδίου, στις οποίες αποτυπώνεται άψογα ο υποβλητικός κόσμος των μυθικών μοναστηριών και αναδεικνύεται η αρχιτεκτονική, τα χειρόγραφα, η καθημερινή ζωή, η προσευχή και η λειτουργία.

Τον Δεκέμβριο του 1940, λίγες ημέρες μετά την απελευθέρωση της Πρεμετής, των Αγίων Σαράντα και του Αργυροκάστρου από τον ελληνικό στρατό, το περιοδικό Life, παρουσιάζει στο εξώφυλλό του την γνωστή φωτογραφία της Νέλλης του εύζωνα με την σάλπιγγα.

Στη Νέα Υόρκη θα ανοίξει στούντιο και θα απαθανάτισει σημεία της πόλης, θα ασχοληθεί με την έγχρωμη και τη διαφημιστική φωτογραφία και φυσικά με τα πορτραίτα. Για το έργο της θα τιμηθεί με βραβεία και διακρίσεις.

Το 1966 το ζεύγος Σεραϊδάρη θα επιστρέψει στην Ελλάδα και θα κατοικήσει την Νέα Σμύρνη.

.....

Το 1996 το Μουσείο Μπενάκη εξέδωσε τον τόμο «Η παλαιά πόλις των Αθηνών». Οι φωτογραφικές απεικονίσεις της Νέλλης, κατά το διάστημα 1925-1929, μαζί με τον σχολιασμό του ιστορικού αθηναιογράφου Δημητρίου Καμπούρογλου, βλέπουν το φως της δημοσιότητας, συνοδευόμενες από προλογικά κείμενα του Άγγελου Δεληβοριά, και του Δημήτρη Ζήβα, εισαγωγικά κείμενα και βιογραφικό της Νέλλης από την Ειρήνη Μπουντούρη.

..... Η Νέλλη αναγνωρίστηκε ως κορυφαία φωτογράφος επειδή δούλεψε πάντα με τους καλύτερους φακούς και τις φωτογραφικές μηχανές της εποχής, αλλά και επειδή χάρη στην διαφορετική αισθητική ματιά της κατάφερε να αναδεικνύει το φως και την έκφραση της ζωής.

Θα τολμούσαμε να πούμε ότι η Νέλλη αποτελεί έναν βασικότατο κρίκο στην αλυσίδα όσων συνέβαλαν στην άνθηση του νεοελληνικού πολιτισμού τα χρόνια πριν και μετά τον πόλεμο και έτσι με την τέχνη της φωτογραφίας αποτελεί , ότι ο Άγγελος και η Εύα Σικελιανού καθώς και ο Λίνος Καρζής για την αναβίωση του αρχαίου δράματος, ότι ο Ελύτης και ο Σεφέρης για την ποίηση, ότι ο Πικιώνης για την αρχιτεκτονική, ότι ο Τσαρούχης, ο Κόντογλου, ο Εγγονόπουλος και ο Χατζηκυριάκος Γκίκας για τη ζωγραφική, ότι η Αγγελική Χατζημιχάλη και η Δώρα Στράτου για την παράδοση και τους χορούς μας.